

Vraag:

Ik heb een klein vraagje in verband met de varkenshouderij. Ik kwam op een onderzoek waaruit blijkt dat het productiegetal (afgeleverde vleesvarkens per zeug) in Nederland en Denemarken op 27,0 ligt. Nu ligt dit in België maar op 23,5.

Heeft u enige verklaring waardoor dit zo een groot verschil is? Heeft dit bijvoorbeeld te maken doordat Nederland en Denemarken sterker hebben ingezet op genetica of zijn er andere factoren?

Antwoord:

Het productiegetal slaat op het aantal gespeende biggen per zeug per jaar. Gerapporteerde cijfers kunnen echter verschillen met betrekking tot de manier waarop ze bepaald worden en zijn bijgevolg niet per definitie volledig met elkaar vergelijkbaar.

De factoren die een invloed hebben op het bekomen cijfer zijn:

- Het aantal biggen: in principe geldt het aantal gespeende biggen. Neemt men hiervoor het aantal dieren op het einde van de batterijperiode is het productiegetal enigszins onderschat door de uitval die nog tussen spenen en einde batterij kan gebeuren.
- Het aantal zeugen: in principe worden de productieve zeugen meegeteld. Er kunnen echter grote verschillen zijn bij de bepaling van het tijdstip waarop een zeug hetzij productief wordt, hetzij niet langer productief is. Gelten kunnen meegeteld worden vanaf de eerste inseminatie, de eerste gelukte inseminatie, of vanaf de eerste worp. Ook het tijdstip waarop reforme zeugen niet meer worden meegeteld in de boekhouding, heeft een belangrijke invloed op de verliesdagen¹ per afgevoerde zeug en aldus op het productiegetal.

Daarnaast speelt het bij de gerapporteerde gegevens een rol op basis van welke steekproef een gemiddelde wordt bepaald. Niet elke steekproef is even representatief voor de populatie waarvan men een inschatting wil maken. Zo kan het gaan om een gemakkelijkssteekproef die minder representatief is, of worden alleen gespecialiseerde bedrijven met een zekere omvang meegenomen, ...

In Tabel 1 vindt u de Vlaamse cijfers van het aantal grootgebrachte biggen (ongeveer 20 kg) per zeug per jaar bij de vermeerderingsbedrijven gedurende de laatste vier jaren^{2,3}. Over de jaren heen is een productiviteitsstijging te merken die vooral is toe te schrijven aan het aantal levend geboren biggen per worp².

¹ Verschil tussen de afvoerdatum en de laatste spendatum van de zeug.

² [Technische en economische resultaten van de varkenshouderij op basis van het landbouwmonitoringsnetwerk – boekjaren 2011-2013 \(Vrints G. en Deuninck J.\). Beleidsdomein Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, Brussel.](#)

³ [Technische en economische resultaten van de varkenshouderij op basis van het landbouwmonitoringsnetwerk – boekjaren 2009-2011 \(Vrints G. en Deuninck J.\). Beleidsdomein Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, Brussel.](#)

Tabel 1. Weergave van het aantal grootgebrachte biggen per zeug per jaar in Vlaanderen (bedrijfstak vermeerdering) gedurende de laatste vier jaren^{3,4}

Jaar	2010 ⁴	2011 ⁴	2012 ³	2013 ³
Aantal grootgebrachte biggen per zeug per jaar	23,0	23,3	24,2	24,6

De Vlaamse cijfers geven de gemiddelden weer van de bedrijven die behoren tot het Landbouwmonitoringsnetwerk (LMN). Het LMN is het boekhoudnet dat wordt beheerd door de afdeling Monitoring en Studie van het Departement Landbouw en Visserij van de Vlaamse overheid. In de weergegeven cijfers zijn dus **niet** alle Vlaamse bedrijven opgenomen. De resultaten hebben betrekking op gespecialiseerde bedrijven waarvan meer dan 2/3 van de totale opbrengst afkomstig is uit de varkenshouderij. Bij de bedrijfstak vermeerdering zijn enkel bedrijven met meer dan 75 zeugen ingesloten. De bedrijfsgrootte (aantal dieren) wordt meegenomen door het berekenen van gewogen gemiddeldes.

Naast de technische resultaten, worden ook de economische resultaten meegegeven in de boekhoudresultaten^{3,4}. De bedrijven met het hoogste bruto saldo halen de beste technische kengetallen. Voor 2013³ halen de bedrijven met het hoogste bruto saldo een 25,9 grootgebrachte biggen per zeug per jaar en de bedrijven met het laagste bruto saldo 22,7 grootgebrachte biggen per zeug per jaar.

Bij deze berekeningen tellen jonge zeugen in principe mee als productieve zeugen van zodra ze gedekt zijn. Reforme zeugen tellen niet meer mee van zodra de beslissing tot het opruimen geregistreerd is in de boekhouding. Wanneer precies de registratie gebeurt is niet duidelijk en zal niet voor elk bedrijf hetzelfde zijn.

In Nederland ligt de norm voor het aantal afgeleverde biggen (25 kg) per gemiddeld aanwezige zeug op 28,2⁴.

Bij de berekening (aantal afgeleverde biggen per zeug per jaar) wordt enkel rekening gehouden met het aantal gespeende zeugen terwijl in Vlaanderen (aantal grootgebrachte biggen per zeug per jaar) alle productieve zeugen worden opgenomen in de berekening.

Indien u niet het aantal gespeende biggen per zeug per jaar (productiegetal), maar het aantal afgeleverde vleesvarkens per zeug per jaar (zoals in uw vraag) wil berekenen, moet u de uitval gedurende de batterijperiode en bij de vleesvarkens in rekening brengen. Voor Vlaanderen bedroeg de uitval gedurende de batterijperiode 13% en gedurende de vleesvarkensperiode 3,6%³.

Verschillen tussen de gerapporteerde cijfers zijn dus:

- (gedeeltelijk) te wijten aan verschillen in definities en berekeningswijze
- (gedeeltelijk) te wijten aan verschillen in steekproeven
 - (gedeeltelijk) reëel en mogelijk te verklaren door o.a. genetica: (Rotatie-)kruisingen met landrassen, die in Vlaanderen meer worden gebruikt, geven

⁴ Kwantitatieve informatie veehouderij 2014-2015 – KWIN 2.0 (september 2014). Wageningen UR Livestock Research.

meer beveleesde zeugen. Door selectie is er een negatieve correlatie ontstaan tussen de beveleesdheid en het productiegetal⁵.

Dit antwoord werd door het Varkensloket en de leden van het Praktijkcentrum varkens met de meeste zorg en nauwkeurigheid opgesteld. Er wordt evenwel geen enkele garantie gegeven omtrent de juistheid of de volledigheid van het antwoord op uw vraag. De gebruiker van dit antwoord ziet af van elke klacht tegen het Varkensloket, de leden van het Praktijkcentrum varkens of zijn medewerkers, van welke aard ook, met betrekking tot het gebruik van het gegeven antwoord. In geen geval zal het Varkensloket, het Praktijkcentrum varkens of zijn medewerkers aansprakelijk gesteld kunnen worden voor eventuele nadelige gevolgen die voortvloeien uit het gebruik van dit antwoord.

⁵ [Landrassen van België – ontstaan en evolutie](#) (2001). Vlaamse overheid, Departement Landbouw en Visserij, afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling.